

Plan mot kränkande behandling för Sollebrunns förskola, Alingsås kommun

Planen beskriver det kontinuerliga arbetet med förebygga och åtgärda all form av diskriminering, trakasserier och kränkningar samt främja likabehandling. Planen baseras på de bestämmelser som skollag och diskrimineringslag anger.

Typ av styrdokument: Riktlinje

Beslutande instans: Rektor

Datum för beslut: 2022-10-31

Diarienummer: 2022.225 BUN

Gäller för: Sollebrunns förskola

Giltighetstid: Verksamhetsår 22/23

Revideras senast: Ny plan upprättas varje år

Dokumentansvarig: Rektor

Läroplan, Lpfö 18

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor.”

“Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

Grundläggande värden, Lpfö 18

Arbetslaget ska samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,

Normer och värden, Lpfö 18

Vision

På Sollebrunns förskola ska inget barn bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling. Vi arbetar med främjande och aktiva åtgärder, sätter gränser och ingriper vid olika typer av kränkningar/trakasserier.

Barnens vistelse hos oss ska präglas av ett tillåtande klimat.

Förklaring av centrala begrepp i planen

Barnkonventionen

Barnkonventionen är svensk lag och viktig utgångspunkt i arbetet med denna plan. I barnkonventionen artikel 2 slås fast: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Kränkande behandling

Definitionen av kränkande behandling utgår från skollagen (6 kap 3 §) och avser ett uppträdande, som utan att vara diskriminering, kränker ett barns/elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas *mobbning*. Bedömningen görs utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Ofta kan det vara uppenbart att exempelvis en spark eller ett slag är kränkande behandling. Ibland är det dock svårare att bedöma, till exempel om det rör sig om utfrysning.

Diskriminering

Definitionen av diskriminering utgår från diskrimineringslagen och kan kortfattat beskrivas att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsidentitet (vilket kön du känner dig som) och könsuttryck (hur du väljer att uttrycka ditt kön genom exempelvis kläder och frisyrier), etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning (till exempel ateism, islam, judendom), sexuell läggning, funktionsnedsättning (till exempel allergi, adhd eller synskada) samt ålder. Enligt diskrimineringslagen kan diskriminering ske genom sex olika former av diskriminering: direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och sexuella trakasserier, instruktioner att diskriminera.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Kränkningar benämns trakasserier om de har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan också ske om de är av sexuell natur, då kallas de *sexuella trakasserier*. Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Ansvar

Rektor är ansvarig för att det varje läsår upprättas en plan mot kränkande behandling och att den förankras hos personalen. All personal på förskolan har ansvar för att känna till och följa planen samt agera där man misstänker eller upptäcker diskriminering eller annan form av kränkande behandling. All personal ska ha ett normkritiskt förhållningssätt och ansvarar för att medvetandegöra planen hos barnen samt ansvarar för att rutinerna i planen följs.

Förskolans kontinuerliga hälsofrämjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg miljö i förskolan och förstärka respekten för allas lika värde. Det är ett arbete som riktas till alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Här följer en beskrivning av hur vi kontinuerligt arbetar främjande och förebyggande på vår förskola.

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår från förskolans uppdrag att arbeta för demokratiska värderingar och för respekt för de mänskliga rättigheterna. Det främjande arbetet genomförs oavsett om det finns något aktuellt problem eller inte och riktar sig till alla barn och elever.

Verksamheten ska genom en medveten personal hjälpa och vidareutveckla barnen i deras utvecklingszoner. Personalen ska ha ett positivt förhållningssätt och finnas nära barnen i deras aktiviteter så att de kan benämna, lyfta upp och vidareutveckla leken samt stärka barnen i deras samspel med varandra och lösa konflikter.

- Vi synliggör barnens olikheter och styrkor samt att alla är lika mycket värda genom aktivt och kontinuerligt arbete med värdegrund.
- Vi gör medvetna val av litteratur.
- Vi har gemensamma riktlinjer för hur vi arbetar med normer och värden.
- Vi uppmuntrar barnen att hjälpa varandra.
- Vi hjälper barnen att lösa konflikter på ett konstruktivt sätt, t.ex. genom att prata med varandra och använda tecknet STOPP.
- Vi pratar med barnen om hur man är en god kamrat.
- Vi utvecklar strategier i de dagliga rutinerna så att det i möjligaste mån finns en vuxen nära barnen.
- Vi har tydliga rutiner för att skapa igenkännande.
- Vi pedagoger är nära barnen. När möjlighet finns ska vi vara en vuxen i varje rum där barnen är. Då har vi möjlighet att hjälpa barnen att våga säga stopp eller "nej, jag vill inte". Pedagoger visar på olika strategier att hantera konflikter som kan uppstå.
- Vid vår utevistelse placerar vi ut oss strategiskt över gården för att ha uppsikt över barngruppen.
- Värdegrund och självklara regler hålls levande genom diskussioner och reflektioner.
- Vi uppmuntrar barnen att använda ett trevligt språk.
- Vi sätter upp gemensamma regler för kamratskap, där barnens egna ord och tankar utgör grunden.

Samverkan och förankring av planen

Planen förankras genom samverkan med barn, personal och vårdnadshavare vilket beskrivs nedan.

Barnens delaktighet

Pedagogerna är uppmärksamma på barnens reaktioner kring de mål, kartläggningar och resultat vi beslutat. Vi praktiserar vår handlingsplan konkret tillsammans med barnen. De barn som kan prata görs delaktiga genom samtal.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga och ge synpunkter vid föräldramöten, utvecklingssamtal och daglig kontakt.

Personalens delaktighet

Vi har kontinuerliga diskussioner i arbetslagen.

Utvärdering av föregående års prioriterade mål

Planen utvärderas varje år. Här beskrivs vilka åtgärder som genomförts och om de haft någon effekt.

Mål från föregående läsår	Lugn och trygghet i hallsituationen
Aktiva åtgärder	Färre barn samtidigt i hallen, personalfördelning och kömarkeringar i golvet.
Resultat	Under året blev det lugnare och tryggare i hallsituationen. Framför allt när ordinarie personal var på plats och kunde vara med barnen på olika ställen. Barnen använde sig av kömarkeringarna när de skulle vänta på sin tur. Tex: Sätt dig på Doddo så länge.
Analys	Vi tror att det resultat vi fått beror på en tydlig strategi hos oss pedagoger där vi tillsammans arbetat utefter ett "tre stations" tänk. Detta för att kunna vara färre barn i hallen på samma gång. Det gjorde situationen i hallen lugnare och tryggare. Vi upplever att kömarkeringarna gjorde det tydligt för barnen var de skulle sitta och vänta på toalettbesök och handtvätt och att det blev lättare för oss att förklara det för barnen.

Mål från föregående läsår	Att barnen ska känna sig trygga och få lekro i kuddrummet.
Aktiva åtgärder	Dörren till kuddrummet ska vara öppen, en pedagog nära kuddrummet, färre barn på samma gång i rummet.
Resultat	Under läsårets gång upplevde vi att barnen blev allt tryggare med att vistas i kuddummet och de kunde också få lekro när de inte var så många på samma gång i rummet/leken. De tog också till sig av de regler som vi hade för att kunna få leka i detta rum. Vi kunde se att de flesta barn valde att leka i kuddrummet under sin fria lek och att när endast ett fåtal barn (ca 2-3 st) samspelade där fungerade det väl. Olika gruppkonstellationer bidrog också till att antingen skapa lugn, lekro och kreativitet i rummet eller att konflikter och oordning/otrygghet uppstod. Någon av oss pedagoger höll oss för det mesta i närheten av

	kuddrummet för att se och höra barnens kommunikation och samspel.
Analys	Då vi startade upp hösten med att tillsammans sätta upp regler för hur vi ville ha det på Fjärilen, blev barnen medvetna om vad som var viktigt att tänka på och hur de skulle agera i de olika rummen och lekarna. Både vi pedagoger samt barnen påminde direkt varandra när vi såg att det inte fungerade i rummet. Detta tror vi bidrog till att barnen sällan hamnade i konflikter och kunde skapa sin egen lekro och var trygga i kuddrummet. Även att det endast fick vara max 3 barn på samma gång i rummet gjorde att det blev en mer konstruktiv och harmonisk lekmiljö där. Då vi pedagoger för det mesta var i närheten av kuddrummet och barnen kunde se oss, så kunde deras lek fortsätta på ett fungerande sätt. Vi kunde då låta dörren till kuddrummet vara stängd och låta dem leka i lugn och ro.

Kartläggning av risker i verksamheten, analys av orsaker samt genomförande av åtgärder

Alla barn ska ha möjlighet att utvecklas utan att diskrimineras av andras normer och föreställningar.

Risker kränkande behandling

Förskolan ska förebygga och förhindra kränkande behandling.

Kartläggning av Risker

Kartläggningen visar att det förekommer verbala och fysiska kränkningar i barngrupperna.

Exempel på verbala kränkningar är kommentarer som "Du är inte min kompis", "Du får inte komma på mitt kalas", "Du får inte vara med och leka". Exempel på fysiska kränkningar är puttas, slåss och bitas.

Analys

Vi upplever att små barn behöver närvarande vuxna i alla situationer. I situationer där vi vuxna inte är närvarande uppstår ofta konflikter mellan barnen, t. ex. i övergångar mellan aktiviteter.

Risker identifierade utifrån diskrimineringsgrunderna

I arbetet för att motverka diskriminering är det viktigt att tänka på att arbetet inte handlar om att åtgärda problem som redan har uppkommit i ett *enskilt fall*, utan om att förebygga att barn diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter i förskolan.

Kön

Kartläggning av risker

Barn bemöts, behandlas och ges olika förutsättningar beroende på kön. Normer gällande förväntade beteenden.

Analys

Genom tiderna har flickor och pojkar behandlats olika och därmed getts olika förutsättningar, därför är det viktigt att säkerställa att detta inte fortgår. Våra förväntningar på barn ska vara avhängigt individen, inte könet.

Könsidentitet och könsuttryck

Kartläggning av risker

Barnen får ej möjlighet att uttrycka den könstillhörighet de själva identifierar sig med. Barnen får eller säger kommentarer som "tjej- och killkläder.

Analys

Viktigt att barnen får ha de kläder och accessoarer de önskar utan att det fälls negativa kommentarer.

Etnisk tillhörighet

Kartläggning av risker

Risk för att barnen diskrimineras pga hudfärg, språk och kultur.

Analys

I alla samhällen och i de flesta situationer finns regler för och förväntningar på vad som är tillåtet och inte tillåtet. Dessa regler och förväntningar styr vilka egenskaper, beteenden och värderingar en person förväntas ha för att accepteras och bekräftas. Normer ser olika ut i olika samhällen, generationer, samhällsklasser och grupper.

Religion eller annan trosuppfattning

Kartläggning av risker

Barn som inte följer den kristna normen blir felaktigt bemötta.

Analys

Då flera av våra traditioner har ett kristet ursprung kan det uppstå utmaningar då vi har barn med annan trosuppfattning i våra barngrupper.

Viktigt att vi har kunskap om flera olika religioner samt deras traditioner för att kunna bemöta alla barn.

Vi får inte ensidigt påverka barn till förmån för den ena eller andra åskådningen.

Funktionsnedsättning

Kartläggning av risker

Bristande tillgänglighet inom- och utomhus.

Fysisk tillgänglighet inom- och utomhus.

Bristande tillgänglighet för att kunna tillgodogöra sig utbildning och undervisning.

Att inte bli bemött utefter sina egna förutsättningar.

Analys

Det tar tid att anpassa inom- och utomhusmiljöer vilket gör att brister inom dessa områden kan kvarstå över tid. Vi är inte ensam aktörer i detta område.

Kunskaper, tid hos/för arbetslaget samt möjlighet att arbeta med barnen i mindre sammanhang är avgörande för att kunna individanpassa utbildning och undervisning.

Sexuell läggning

Kartläggning av risker

Negativt bemötande vid avvikelse från den traditionella könsnormer.

Analys

Normen är fortfarande en familj bestående av kvinna-man-barn. Vi behöver aktivt arbeta med att det finns en mängd olika familjekonstellationer och att alla är "lika rätt".

Ålder

Kartläggning av risker

Barnen ges olika möjligheter beroende på ålder i stället för mognad.

Det ställs krav på barnen beroende på ålder i stället för mognad.

Analys

Vi behöver vara vaksamma på att inte uttrycka oss i termer som baseras på ålder, exempelvis "Du som är 4 år ska klara detta." Vi måste utgå från barnets egna kunnande och förutsättningar samt utmana barnet utifrån denna kunskap.

Årets prioriterade mål och aktiva åtgärder

Föregående års utvärdering tillsammans med behov förskolan identifierat i sin risk- och kartläggning ligger till grund för årets insatser. Åtgärderna tidsplaneras och genomförs så snart som möjligt.

Mål 1	Ett trevligt och inkluderande språk mellan barnen.
Aktiva åtgärder	Styrda gruppkonstellationer i den fria leken. Närvarande pedagoger i alla situationer. Temaarbete kring värdegrunden. Vi pedagoger uppmärksammar och uppmuntrar barnen att hjälpa varandra.
När? Ansvarig	Alla i arbetslaget under hela dagen.
Uppföljning	Uppföljning i delanalyser kontinuerligt under läsåret.
Mål 2	Minska fysiskt kränkande.
Aktiva åtgärder	Närvarande personal och dela upp barngruppen så det är färre barn på liten yta.
När? Ansvarig	Dagligen. All personal.
Uppföljning	Uppföljning i delanalyser kontinuerligt under läsåret.

Rutiner för när diskriminering eller kränkande behandling förekommit

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon personal får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det är viktigt att det enskilda barnets upplevelse av det inträffade är utgångspunkt för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen.

Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

Barn- och ungdomsförvaltningen har en gemensamt framtagen rutin samt ärendegång. Den finns tillgänglig här:

<https://alfresco.alingsas.se/share/proxy/alfresco/api/node/content/workspace/Spaces>

[Store/53a9bb56-ebda-425d-9c7c-8433c85614b1/Rutin-kr%C3%A4nkande%20behandling%20191218.pdf?a=true](https://www.gu.se/Store/53a9bb56-ebda-425d-9c7c-8433c85614b1/Rutin-kr%C3%A4nkande%20behandling%20191218.pdf?a=true)

Tillvägagångssätt vid misstanke om diskriminering eller kränkande behandling

Syftet med att anmäla och utreda är att säkerställa att kränkningarna upphör. I vissa fall kan ärendet vara utagerat och omhändertaget i utredningsarbetet. I andra fall behöver en handlingsplan upprättas och följas upp. Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

- När det finns misstanke om att ett barn blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling ska alltid en anmälan om kränkande behandling upprättas, en sådan lämnas till rektor.
- Ta reda på vad som har hänt, samtala med den som blivit utsatt och den som har utsatt prata med andra som kan ha sett något. Detta ska ske skyndsamt, helst samma dag som händelsen.
- När en anmälan om kränkande behandling upprättas ska vårdnadshavare alltid meddelas. Efter att en anmälan upprättas ska en utredning påbörjas. I samband med utredningen kan ytterligare samtal vara nödvändiga för att reda ut vad som hänt.
- Rektor ansvarar för utredningen. Anmälan och utredning lämnas alltid till huvudman.

Om personal utsätter barn för diskriminering eller kränkande behandling

Om någon person utsätter ett barn för diskriminering eller kränkande behandling görs även då en anmälan.

Vill du som vårdnadshavare anmäla en kränkning kan du kontakta personalen eller rektor. Alternativt kan du använda blankett som du finner på förskolans hemsida som lämnas till skolans rektor.

Det är rektor som ansvarar för förskolans likabehandlingsarbete. Kontakta rektor om du har frågor.

Telefonnummer till förskolan:

Rektor 0322 - 61 60 74

Avdelningar: Humlan 0734-142299

Fjärilen 0734-142487

Trollsländan 0724-656496

Bilagor

Bilaga - Anmälan om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier (lämnas till ansvarig rektor)